

Grensoverschrijdende samenwerking

in de Eems Dollard Regio

Het tweede artikel van de hand van Jaap Smit over een Duits-Nederlands samenwerkingsproject in het Bourtangerveen. Zie ook Bijenhouden 2014 nr. 1, blz. 14-15.

Jaap Smit

In het begin van de vorige eeuw hadden in Noordoost Nederland en Noordwest Duitsland veel kinderen Nederlandse en Duitse (groot)ouders. Grensverkeer was gemakkelijk door grote overeenkomsten in de streektaal. En men sprak vaak zowel Nederlands als Duits. Lang was in Emden (Oost-Friesland) het Nederlands de taal van de protestantse kerk. De laatste 15 jaar zie je ondanks de kleinere rol van het Saksische dialect en minder keuze voor de Duitse taal in vervolgopleidingen bij bijenhouders een toename van grensoverschrijdende contacten en samenwerking op individueel- en op verenigingsniveau.

Op individuele basis is er bijvoorbeeld samenwerking bij koninginnen vermeerderen en komen (gast-)lidmaatschap en het volgen van een bijenteeltcursus in het buurland steeds meer voor.

Zo heeft de plaatselijke imkersvereniging Haren-Paterswolde grensoverschrijdende samenwerking opgezet met Rhauderfehn door uitwisseling van inleiders en deelname aan gezamenlijke verenigingsavonden. Door individuele wederzijdse contacten, overleg over ziektebestrijding (AVB), belangstelling voor imkermethoden en interesse in reizen naar drachtgebieden ontstond de behoefte aan meer georganiseerd contact en samenwerking in een regio met veel overeenkomende omstandigheden voor bijen en bijenhouden. Dit heeft geleid tot de werkgroep Noordoost Nederland Bijeen (NoN-Bijeen). Deze werkgroep, bestaande uit vertegenwoordigers van de noordoostelijke Groepen en van het HB, coördineert het cursusonderwijs en de bestuiving van de blauwe besen en organiseert in Beilen de jaarlijkse NBV-studiedag. In de Eems-Dollard

Regio werkt NoN-Bijeen samen met Duitse imkercollega's onder de noemer Nederlands-Duitse / Deutsch Niederländischer Imkerkring. Jaap Smit is voor de grensoverschrijdende samenwerking contactpersoon vanuit NoN-Bijeen.

Voorbeelden

Vanaf 2006 organiseren we samen jaarlijks of om het jaar studiedagen met Nederlandse en Duitse inleiders. Aanvankelijk werden deze studiedagen met enige scepsis bekeken. Maar de actuele thema's en de wederzijdse belangstelling voor de imkerpraktijk zorgden na twee keer al voor meer dan honderd bezoekers.

Voor de Eems-Dollard regio is een tweetalige bestuivingsfolder ontwikkeld. In overleg met Hartmut Manning (Vicevoorzitter Landesverband Imker Weser-Ems) is – op basis van de Nederlandse cursusomschrijving en de bestuivingsbehoefte in het noorden – de bestuivingscursus ingevuld. In 2010 is de cursus verzorgd vanuit Beilen, zonder Duitse deelnemers, maar bijvoorbeeld wel met een lesdag bij Rudolf Jansen

van Kreisimkerverband Aschendorf, bij "Bienenrudi" te Lehe (D).

Op uitnodiging van Friedrich Pohl, imker/publicist en als bijdeskundige in dienst van de veterinaire dienst in Bremen (en o.a. bekend van het boek bijhouden voor de basiscursus) bezochten Jan Kruit (landelijk bekend als coördinator bijengezondheid) en twee leden van NoN-Bijeen de Duitse scholingsdag voor bijengezondheidsdeskundigen. Het is zeer leerzaam te ervaren hoe vanuit het Landesverband en met medewerking van Von der Ohe van het bijeninstituut te Celle de scholing is geregeld. Deelname aan scholing is een voorwaarde voor erkenning als geregistreerde deskundige. Pohl ging met name in op gezondheidsbestrijding bij "alternatieve" bijenwoningen en meer "naturnah" imkeren. Varroa effectief bestrijden is geen vrijblijvendheid, het moet volgens regelgeving.

De ontwikkeling van het bijeninformatiecentrum "Imme Bourtangter Moor" is in een vorig artikel beschreven. De koninginnenteeltcursus kent 12 Nederlandse en 17 Duitse cursisten. Aan de opzet van de Prüfstand werken Nederlandse imkers mee.

Op de jaarlijkse Vertreterversammlung (te vergelijken met de ALV van de NBV) wordt de vertegenwoordiger van NoN-Bijeen uitgenodigd. Een kort "Grusswort" is geschikt om een ontwikkeling te signaleren, of om een boodschap of een wens mee te geven aan de vergadering.

Friedrich Pohl bood ons enkele jaren geleden aan in twee dagen te ervaren hoe je bij een (lichte) AVB-besmetting je bijenstand kan saneren met opgesloten hongerzwermen. Het was zeer leerzaam met een groep imkers de klus in Finsterwolde geklaard te zien met de bijen van mijn gastheer Frits Gosselaar en die van mij. De volken waren nadien vrij van AVB-sporen. De saneringsmethode kent inmiddels verschillende variaties. Die ingreep wil je niet weer meemaken! Alle redenen voor de deelnemers om zo hygiënisch mogelijk te werken met vitale volken.

Wat heb ik vooral geleerd in de contacten met de Duitse imkercollega's?

De Duitse bijeninstituten doen met grote aantallen volken praktijkonderzoek naar bijvoorbeeld de opbouw van jonge vitale volken en naar geïntegreerde varroabestrijding. Zij lijken duidelijk dicht bij de imkers te staan door op basis van hun ervaringen bruikbare adviezen en scholingsprogramma's (ook digitaal) aan te bieden. Medewerkers zijn actief op studiedagen. Pia Aumeier is niet voor niets in Nederland als autoriteit bekend. We kennen oud-instituutmedewerker Job van Praagh en de Celler Rotatiemethode.

In Duitsland zijn de faciliteiten/subsidie-regelingen voor scholing en bijscholing groter dan in Nederland. Vanuit Oldenburg werkt Guido Eich als bijenteeltadviseur. In Nederland zijn de leraren in algemene dienst voor o.a. de imkerij allang wegbezuinigd.

Voor het reinigen van kasten en ramen zijn schoonmaaksets beschikbaar om gezamenlijk materiaal te "ontsmetten" als verenigingsactiviteit (je kunt niet garanderen dat alle hardnekkige mogelijke ziekteverwekkers gedood worden).

Voor het saneren van AVB kon men de hulp inroepen van de AFB-Feuerwehr. Complete schoonmaaksets voor kasten en ramen worden beschikbaar gesteld, en getroffen imkers worden met raad en daad ondersteund. Zoiets is in Nederland nooit van de grond gekomen.

Voor imkers die nieuwsgierig zijn, willen blijven leren van ervaringen van anderen en van nieuwe ideeën en inzichten, zijn contacten met collega-imkers een bron van inspiratie om met meer kennis en resultaat te genieten van onze mooie natuurhobby. Als imker/leraar bijenteelt zijn (grensoverschrijdende) contacten met andere imkers voor mij persoonlijk niet alleen nuttig maar ook aangenaam.

Ik waardeer de vriendschappelijke contacten in de Nederlands-Duitse samenwerking. Ik gun de lezer dezelfde prettige ervaringen. 🍯